

Käsityö

Yleinen osio

Käsityöhön tutustutaan elämyksellisesti ja oppilasta kannustetaan toteuttamaan luontaista uteliaisuuttaan ja kekseliäisyyttään. Käsityön opetus ohjaa oppilasta suunnitelmalliseen, pitkäjänteiseen ja itsenäiseen työntekoon. Työskentely kehittää luovuutta, esteettisiä, teknisiä ja fyysis-motorisia kykyjä, avaruudellista hahmotuskykyä sekä ajattelun ja ongelmien ratkaisun taitoja.

Opetuksessa otetaan huomioon kestävän kehityksen periaatteet ja käytetään taloudellisia materiaaleja. Ekologisten arvojen lisäksi käsityön opetuksessa korostuvat esteettiset ja ergonomiset arvot sekä suomalaisen ja muiden kulttuurien arvostaminen. Opetus toteutetaan oppilaan kehitysvaihetta vastaavin aihepiirein tutkien, kokeillen ja kehittämällä ja edetään kohti kokonaisen käsityöprosessin hallintaa.

Ensimmäisen neljän vuosiluokan aikana oppilaat opiskelevat käsitöissä sekä tekstiilityöhön että tekniseen työhön kuuluvia oppisisältöjä. Oppilaat opiskelevat käsityön perustaitoja, monipuolista materiaalituntemusta ja arkielämän teknologisia taitotietoja harjoittavia oppisisältöjä. Sisällöt etenevät perustaitojen hankkimisesta taitojen soveltamiseen ja syventämiseen.

Viidennellä luokalla oppilaat valitsevat joko tekstiilityön tai teknisen työn.

Aihekokonaisuudet

Kaikki aihekokonaisuudet liittyvät käsityön opetukseen joko käsityön tekemisen yhteydessä tai erillisinä opetustuokioina. Tavoitteellinen työskentely yksin tai yhdessä toisten kanssa sekä vastuu työprojekteista tukevat ihmisenä kasvamista.

- Kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys ovat käsityön sisältöalueita, kun tutustutaan omaan käsityöperinteeseen ja muiden kansojen kulttuureihin.
- Viestintä ja mediataito sekä teknologia liittyvät kiinteästi käsityöhön, ja ne tulevat ilmi käsityöprosessin eri vaiheissa: suunnittelussa, oppimisen yhteydessä, oppimisprosessin reflektoinnin välineenä tai arkipäivän teknologiaan tutustuttaessa.
- Materiaalien ja tekniikoiden valinnoissa oppilas harjaantuu kriittiseksi kuluttajaksi, joka ottaa vastuun ympäristöstä, hyvinvoinnista ja kestävästä kehityksestä.
- Työturvallisuus on olennainen osa käsityön toimintakulttuuria niin, että oppilas oppii materiaalien, koneiden ja laitteiden oikean ja turvallisen käytön, omaksuu positiivisen suhtautumisen työsuojeluun sekä oppii huolehtimaan oppimisympäristönsä viihtyisyydestä.

Taitotavoitteet 1–9 luokat

Arviointi käsityössä

Arviointi on jatkuva prosessi, ja se kohdistuu työn suunnitteluun, käsityöprosessin eri vaiheisiin, työn lopputulokseen, taitotiedon hallintaan sekä työskentelyasenteeseen. Lisäksi kehitetään oppilaan itsearviointitaitoja.

Luokat 1-4

Käsityön opetus vuosiluokilla 1-4

Käsityön tavoitteet vuosiluokilla 1–4

Käsityön opetuksen tavoitteena on, että oppilas

- oppii iloitsemaan käsityötaitoistaan
- harjaantuu käyttämään mielikuvitusta työn suunnittelussa ja toteutuksessa
- oppii tuntemaan ja käyttämään erilaisia materiaaleja ja työvälineitä
- oppii käsityöhön liittyviä käsitteitä, tuotesuunnittelua ja perustekniikoita ja harjaantuu niiden edellyttämässä taidoissa
- oppii työvälineiden turvallista, ergonomista ja tarkoituksenmukaista käyttöä
- oppii arvioimaan ja arvostamaan materiaaleja, omaa ja toisten työskentelyä, oppimista ja työn tulosta
- oppii ottamaan vastuuta esineympäristöstään ja ymmärtää tuotteen elinkaaren
- tutustuu omassa kokemuspiirissään esiintyvien kulttuurien käsityöperinteisiin ja oppii arvostamaan niitä.

Tavoitteet ja sisällöt luokilla 1 ja 2.

Tavoitteet	1. luokka	2. luokka
<i>Oppilas</i>	· oppii käsillä tekemisen perustaitoja	· oppii lisää perustaitoja ja vahvistaa jo oppimiaan asioita

<p>Sisällöt</p> <p><i>Pehmeät materiaalit</i></p>	<p>LANKATYÖT</p> <ul style="list-style-type: none"> · purkaminen, pujottaminen, punominen <p>VIRKKAAMINEN</p> <ul style="list-style-type: none"> · aloitussilmukka, sormivirkkaus, päättely <p>KÄSINOMPELU</p> <ul style="list-style-type: none"> · harsimapisto, etupisto, pykäpisto, kaavan käyttäminen ompelutyössä, neulaaminen <p>KUDONTA JA PUJOTTELU</p> <ul style="list-style-type: none"> · loimi ja kude · paperikudonta, erilaiset kudontakehyksellä työskentely 	<p>LANKATYÖT</p> <ul style="list-style-type: none"> · palmikoiminen, solmiminen, pyöreän ja litteän tupsun tekeminen <p>VIRKKAAMINEN</p> <ul style="list-style-type: none"> · virkkuukoukku/sormivirkkaus aloitussilmukka, ketjusilmukka, päättely <p>KÄSINOMPELU</p> <ul style="list-style-type: none"> · ketjupisto, laakapisto, kaavan valmistaminen ompelutyössä, neulaaminen <p>KUDONTA JA PUJOTTELU</p> <ul style="list-style-type: none"> · loimi ja kude, kudontakehystyöskentely, luonnonmateriaalit
<p><i>Kovat materiaalit</i></p>	<p>PUUMATERIAALI</p> <ul style="list-style-type: none"> · sahaaminen, hiominen, liittäminen liimaamalla ja naulaamalla, pintakäsittelyminen lakkaamalla, maalaamalla <p>METALLI</p> <ul style="list-style-type: none"> · metallilangan taivuttaminen <p>MUUT MATERIAALIT</p>	<p>PUUMATERIAALI</p> <ul style="list-style-type: none"> · vuoleminen, poraaminen, pintakäsittelyminen petsaamalla <p>METALLI</p> <ul style="list-style-type: none"> · metallifolion pakottaminen <p>MUUT MATERIAALIT</p>
<p><i>Askartelu ja muotoilu</i></p>	<p>PAPERI- JA PAHVITYÖT</p> <ul style="list-style-type: none"> · repiminen, leikkaaminen, taitteleminen, liimaaminen <p>MASSA-, JÄÄNNÖS- JA LUONNONMATERIAALITYÖT</p> <ul style="list-style-type: none"> · muovaileminen, rakenteleminen <p>ERIKOISTEKNIIKAT</p> <ul style="list-style-type: none"> · paperin kuvioiminen 	<p>PAPERI- JA PAHVITYÖT</p> <ul style="list-style-type: none"> · rakenteleminen <p>MASSA-, JÄÄNNÖS- JA LUONNONMATERIAALITYÖT</p> <ul style="list-style-type: none"> · kuviopainaminen <p>ERIKOISTEKNIIKAT</p> <ul style="list-style-type: none"> · kankaan kuvioiminen, huovuttaminen

<i>Arkipäivän teknologiset ilmiöt</i>	OPPILAAN ELINPIIRIN ILMIÖT · keinu, vipu- tekniikkalegot · rakenteluserjat (TICTAC)	YMPÄRISTÖN ILMIÖITÄ · vesi, ilma, lämpö (integrointi ympäristö- ja luonnontietoon)
---------------------------------------	---	--

Tavoitteet ja sisällöt vuosiluokilla 3-4

Tekninen työ

Tavoitteet	3.luokka	4.luokka
<i>Oppilas</i>	- oppii systemaattisen työskentely periaatteita, mottona: 'Kunnioita viivaa ja luota työkaluun.' - oppii eri materiaaleiden ominaisuuksia	- oppii työskentelemään huolellisesti - oppii tekemään työnsä valmiiksi oppii käyttämään luontevasti eri materiaaleja
Sisällöt	3.luokka	4.luokka
<i>Perinteiset käsityöt</i>	- mittaaminen ja merkitseminen - puun lastuavaa työstöä - materiaalin tuntemusta, luonnonmateriaaleja - luontoystävällinen pintakäsittely - puun lahoaminen	- eri materiaalien muotoilu ja liittäminen - materiaaleja lisää: teräs, muovi - liittäminen - kansallista käsityöperinnettä - harrastus- ja tarve-esineitä - korrosio
<i>Sähkö ja elektroniikka</i>	- avoin ja suljettu virtapiiri	- virtapiirisovelluksia - sähkösarjat - symbolit
<i>Tekniikka ja mekaniikka</i>	- yksinkertaisten koneiden mallintamista tekniikkalegoilla	
<i>Huolto ja korjaus</i>	- omasta työympäristöstä ja käyttämistään työkaluista huolehtiminen	
<i>Työsuojelu</i>	- välineiden turvallinen ja tarkoituksenmukainen käyttö - työpajan toimintaohjeet	- turvalliset ja ympäristöystävälliset aineet - henkilökohtaisten suojainten käyttö

Tekstiilityö

Tavoitteet	3.luokka	4.luokka
<i>Oppilas</i>	- tutustuu erilaisiin tekstiilimateriaaleihin - oppii oikeat työtteet	- oppii eri materiaalien ominaisuuksia - harjaantuu motorisissa taidoissa - tottuu pitkäjänteiseen työskentelyyn
Sisällöt	3.luokka	4.luokka
<i>Lankatyöt Virkaaminen Neulominen</i>	Solmitut nauhat Aloitussilmukka Kiinteäsilmukka	Aloitussilmukka, silmukoiden luominen, oikea silmukka, päättäminen
<i>Ompelu Käsino ompelu</i>		Ketju-, varsi- ja laakapisto
<i>Koneompelu Ompelukoneen hallinnan taidot Tuotteen rakentamiseen liittyvät taidot</i>	Ompelukoneen hallinta, kääntyminen, kaareva ompelu, langoittaminen, suora ommel, huolittelusiksak, Kaava, saumavara, yhdyssauma, päärme	Ompelukoneen käyttötaitojen kehittäminen, puolaus, koristeompeleet Kaavan käyttö
<i>Tekstiilitaide Kirjonta ja kankaan pinnan koristelu</i>	Yhdistyy koneommelharjoituksiin, viivan ja muodon sommittelua, sisustustekstiiliin tutustuminen Vierailu tekstiilinäyttelyssä mahdollisuuksien mukaan	
<i>Tekstiilitieto</i>	Silitysraudan käyttö Puuvilla Villa	
<i>Muut materiaalit</i>	Vuodenaikaistöitä	
<i>Työturvallisuus</i>	Työvälineiden oikea käyttö, ompelukoneen ja silitysraudan turvallinen käyttö	

Arviointi käsityössä

Arviointi on jatkuva prosessi, ja se kohdistuu työn suunnitteluun, käsityöprosessin eri vaiheisiin, työn lopputulokseen, taitotiedon hallintaan sekä työskentelyasenteeseen. Lisäksi kehitetään oppilaan itsearviointitaitoja.

Työskentelyn arviointi

Visuaalinen ja tekninen suunnittelu

Oppilas kykenee ohjatusti suunnittelemaan toteuttamiskelpoisen tuotteen, jossa on otettu huomioon käytettävissä oleva aika, välineet, materiaalit sekä valmistettavan tuotteen esteettisyys, ekologisuus, kestävyys ja tarkoituksenmukaisuus. Oppilas on dokumentoinut suunnitelman siten, että siitä käy ilmi, millainen tuote on ja miten se on tarkoitus valmistaa.

Valmistaminen ja tuotos

Oppilas pyrkii työskentelemään tarkoituksenmukaisesti ja huolellisesti työturvallisuusohjeita noudattaen. Hän hallitsee perustekniikat siten, että tuotteesta tulee yhtä tarkoituksenmukainen, kestävä ja esteettinen kuin oli suunniteltu. Toteutus ja arviointi ovat jatkuvassa vuorovaikutuksessa keskenään. Oppilas pystyy muuttamaan suunnitelmaa valmistamisen aikana, jos siihen ilmenee tarvetta.

Taitotiedon hallinta sisältää kyvyn yhdistää tiedot, taidot ja työtekniikat. Se edellyttää myös teknologian ja kuluttajatiedon hallintaa.

Työskentelyasenne käsittää suhtautumisen opiskelu- ja valmistusprosessiin, työturvallisuuden, toisten huomioon ottamisen ja yhteisvastuullisuuden ohjeiden noudattamisessa. Siihen kuuluvat omatoimisuus, aktiivisuus, kiinnostuneisuus, pitkäjänteisyys sekä vastuu työympäristöstä.

Itsearviointi

Itsearviointi on käsityöprosessin ja tulosten pohdintaa. Oppilas kykenee tarkastelemaan omaa työskentelyään ja oppimistaan sekä tunnistamaan prosessissa ja tuotoksissa vahvuuksia ja heikkouksia. Itsearvioinnin avulla oppilas kehittää kritiikinsietokykyä ja muodostaa realistisen kuvan taidoistaan.

Hyvän osaamisen kriteerit 4. luokan päättyessä

Oppilas

- osaa ohjatusti suunnitella toteuttamiskelpoisen tuotteen
- osaa työskennellä ohjattuna ja työturvallisuuden huomioon ottaen toteuttaakseen suunnittelemansa tuotteen
- hallitsee käsityön perustekniikoita, tuntee keskeisiä käsitteitä ja tunnistaa perusmateriaaleja
- pyrkii työskentelemään pitkäjänteisesti sekä ryhmän jäsenenä että itsenäisesti
- arvioi ja arvostaa omaa ja toisten työskentelyä, oppimista ja työn tulosta

Päätösarvioinnin kriteerit arvosanalle 8

Visuaalinen ja tekninen suunnittelu

Oppilas

- kykenee havaitsemaan myös itsenäisesti ongelmia ja ohjatusti suunnittelemaan toteuttamiskelpoisia tuotteita, joiden suunnittelussa on pyritty ottamaan huomioon tuotteiden esteettisyys, kestävyys, tarkoituksenmukaisuus, taloudellisuus sekä käytettävissä oleva aika, välineet ja materiaalit
- dokumentoi suunnitelmansa kuvallisesti, sanallisesti, näyttein tai pienoismallein siten, että siitä käy ilmi, millainen idea on ja miten se on tarkoitus valmistaa
- osaa ohjatusti käyttää suunnittelussaan aineksia suomalaisesta ja muiden kansojen muotoilu-, käsityö- ja teknologiakulttuurista

Valmistaminen

Oppilas

- hallitsee perustekniikoita siten, että tuotteesta tulee tarkoituksenmukainen, kestävä, esteettinen ja ekologinen
- osaa työskennellä tavoitteellisesti yksin ja erilaisissa ryhmissä työturvallisuusohjeita noudattaen sekä huolehtia työympäristönsä järjestyksestä ja viihtyisyydestä
- osaa ohjatusti käyttää työssään kehittynyttä teknologiaa ja ymmärtää teknologian käsitteitä, järjestelmiä ja niiden sovelluksia
- osaa soveltaa muiden oppiaineiden tietoja ja taitoja

Itsearviointi

Oppilas

- kykenee ohjatusti tarkastelemaan työskentelyään ja oppimistaan
- havaitsee vahvuuksia ja heikkouksia prosessissaan ja tuloksissaan
- osoittaa arvioinnissaan kritiikinsietokykyä ja muodostaa realistisen kuvan taidoistaan
- ymmärtää teknologian, kulttuurin, yhteiskunnan ja luonnon välisiä riippuvuuksia

Tekninen työ 5-7

Tavoitteet vuosiluokilla 5–7

Käsityön opetuksessa syvennetään ja sovelletaan 1–4 luokilla hankittuja perustietoja ja -taitoja. Oppilasta ohjataan luovaan suunnitteluun ja itseohjautuvaan työskentelyyn.

1–4 luokkien tavoitteiden lisäksi korostuvat seuraavat tavoitteet niin, että oppilas

- oppii hallitsemaan kokonaisuuksia
- oppii suunnittelemaan toimintaperiaatteita
- oppii työskentelemään päämääräorientoituneesti
- oppii suunnittelemaan ja valmistamaan laadukkaita, tarkoituksenmukaisia ja esteettisiä tuotteita sekä ottamaan työskentelyssä huomioon ekologiset ja taloudelliset arvot

- perehtyy suomalaiseen ja muiden kansojen käsityökulttuuriin ja saa niistä virikkeitä omaan suunnittelutyöhönsä
- oppii käyttämään nykyajan mahdollisuuksia työskentelyprosessin eri vaiheissa ja oppii ottamaan kantaa teknologian kehittymiseen ja sen merkitykseen ihmisen, yhteiskunnan ja luonnon hyvinvoinnissa
- hyödyntää tieto- ja viestintätekniikkaa esim. tuotesuunnittelussa (suunnitteluohjelmat), tiedonhankinnassa ja raportoinnissa (digitaalinen kuvaus, oppimispäiväkirja)

Yhteinen opetus

Käsityön yhteinen opetus toteutetaan 5. ja 6. luokalla 5 viikon pituisena opintojaksona. Yhteisen opetuksen sisällöt on kirjattu luokkien sisältöihin.

Tavoitteet ja sisällöt luokilla 5 ja 6

Tavoitteet	5. luokka	6. luokka
<i>Oppilas</i>	- oppii työskentelemään täsmällisesti	- oppii toimimaan itsenäisesti
Sisällöt		
<i>Perinteiset käsityöt</i>	- tuotesuunnittelua - oman työskentelyprosessin suunnittelua - muiden kansojen käsityöperinteeseen tutustuminen - käyttöesineitä - pehmytjuottaminen tinalla - oman työn arviointi	- aihepiirien ongelma -> keskeinen käsittelytapa - opittujen käsityötaitojen monipuolinen käyttö - monipuolinen materiaalien käyttö
<i>Sähkö ja elektroniikka</i>	- työvälineet - työtavat - työohjeet; symbolit ja kaaviot - paloturvallisuus - elektronisten laitteiden komponenttien tunnistaminen - laitteen toimintaperiaate - kotelointi	- kuten 5. luokalla ja lisäksi: - tasavirtalaitteen rakentaminen kirjallisen ohjeen mukaan - yksittäisten komponenttien toiminnan tutkimista - yleismittarin käyttö - vianetsintä - kotelointi
<i>Teknologiset järjestelmät</i>	- termostaattiohjatun lämmönsäätöjärjestelmän tutkiminen - esim. mallintaminen Lego-teknologiaympäristössä - itsearviointi ja vertaisarviointi	- kodin automaattipesukoneen toiminnan tutkiminen - esim. mallintaminen Lego-teknologiaympäristössä - raportointi tietokoneella - itsearviointi ja vertaisarviointi
<i>Tekniikka ja mekaniikka</i>	- edestakainen ja pyörivä liike - polkupyörän voimansiirron	- voimansiirto ja sähkömoottorisovellus, esim. toteutus Lego-teknologiaympäristössä

	mallintaminen tekniikkalegoilla	
<i>Huolto ja korjaus</i>	<ul style="list-style-type: none"> - polkupyörän puhdistus - turvalaitteiden tarkistus ja korjaus - laakereiden, vaihteiston ja ketjujen voitelu - renkaan paikkaus 	
<i>Työsuojelu</i>	<ul style="list-style-type: none"> - välineiden turvallinen ja tarkoituksenmukainen käyttö - turvalliset ja ympäristöystävälliset aineet - sähkötyöturvallisuus 	<ul style="list-style-type: none"> - kuulon ja näön suojaus, työpukeutuminen - ohjeiden noudattaminen
<i>Yhteinen opetus</i>	- teknologiapainotus	

Tavoitteet ja sisällöt luokalla 7

Tavoitteet	7. luokka
Oppilas	<ul style="list-style-type: none"> - oppii työskentelemään ´oikealla verstaalla´ turvallisesti - oppii sepän, puusepän ja asentajan taitoja - oppii työskentelemään ohjeiden ja piirustusten mukaan - oppii työskentelemään luovasti ongelmanratkaisutilanteessa - oppii kantamaan vastuuta ryhmästä
Sisällöt	
<i>Perinteiset käsityöt</i>	<ul style="list-style-type: none"> - työskentelyä piirustusten ja ohjeiden mukaan - puu- ja metallitöissä käsityökalujen lisäksi käytetään koneita ja laitteita apuna - puumateriaalin valinta käyttötarkoituksen mukaan - vaativa kokoonpanoliimaus - ekologinen pintakäsittely: öljy ja vaha - teräksen liittäminen kovajuottamalla ja hitsaamalla - teräksen koneistamista - teräksen pintakäsittely: pohja- ja pintamaalaus - metallien tunnistaminen - itsearviointia - työehdotus: 5-kielinen kantele ja viritysavain, ´romuprojekti´
<i>Sähkö ja elektroniikka</i>	<ul style="list-style-type: none"> - laiterakentamista kirjallisten ohjeiden mukaan itsenäisesti - puolijohteiden ja mikropiirien sovelluksia - vianetsintää, yleismittarin käyttö - toimintaperiaatteiden tutkimista - laitteiden kotelointia - oman työn arviointia - työehdotus: sähköntunnistin, elektroninen noppa, ularadio
<i>Huolto ja korjaus</i>	<ul style="list-style-type: none"> - tutustuminen pienkoneiden polttomoottoreihin - koneiden huoltoa - ennakoivan huollon merkitys työturvallisuuteen ja koneen elinkaareen - käyttöturvallisuus

	- työehdotus: koulun työkoneiden huoltoa, ruohonleikkurin keväthuolto: puhdistus, terän teroitus ja öljynvaihto
<i>Teknologiset järjestelmät</i>	- mekaniikkaa, ohjaus- säätötekniikkaa - arkielämän automaattien ja robottien tutkimista - mallintamista Lego-teknologiaympäristössä - ryhmätyöskentelyä - itsearviointia ja vertaisarviointia - työehdotus: ´ tulevaisuuden koti´, autonpesuautomaatti
<i>Työsuojelu</i>	- turvamääräysten ja ohjeiden ehdoton noudattaminen - paloturvallisuus, henkilökohtaiset suojaimet - koneiden käyttörajoitukset - toiminta onnettomuuden sattuessa
<i>Tietokoneen käyttö</i>	- suunnittelun apuna, CAD - työskentelyn dokumentointi, teksti ja digikuvaus - multimediaohjelman käyttöä - legorobottien ja -automaattien ohjelmointi - työaiheiden ja -ohjeiden hankinta netistä - nettikauppa: tutustuminen tuotteisiin ja tilaukset

Arviointi käsityössä

Arviointi on jatkuva prosessi, ja se kohdistuu työn suunnitteluun, käsityöprosessin eri vaiheisiin, työn lopputulokseen, taitotiedon hallintaan sekä työskentelyasenteeseen. Lisäksi kehitetään oppilaan itsearviointitaitoja.

Työskentelyn arviointi

Visuaalinen ja tekninen suunnittelu

Oppilas kykenee ohjatusti suunnittelemaan toteuttamiskelpoisen tuotteen, jossa on otettu huomioon käytettävissä oleva aika, välineet, materiaalit sekä valmistettavan tuotteen esteettisyys, ekologisuus, kestävyys ja tarkoituksenmukaisuus. Oppilas on dokumentoinut suunnitelman siten, että siitä käy ilmi, millainen tuote on ja miten se on tarkoitus valmistaa.

Valmistaminen ja tuotos

Oppilas pyrkii työskentelemään tarkoituksenmukaisesti ja huolellisesti työturvallisuusohjeita noudattaen. Hän hallitsee perustekniikat siten, että tuotteesta tulee yhtä tarkoituksenmukainen, kestävä ja esteettinen kuin oli suunniteltu. Toteutus ja arviointi ovat jatkuvassa vuorovaikutuksessa keskenään. Oppilas pystyy muuttamaan suunnitelmaa valmistamisen aikana, jos siihen ilmenee tarvetta.

Taitotiedon hallinta sisältää kyvyn yhdistää tiedot, taidot ja työtekniikat. Se edellyttää myös teknologian ja kuluttajatiedon hallintaa.

Työskentelyasenne käsittää suhtautumisen opiskelu- ja valmistusprosessiin, työturvallisuuden, toisten huomioon ottamisen ja yhteisvastuullisuuden ohjeiden noudattamisessa. Siihen kuuluvat omatoimisuus, aktiivisuus, kiinnostuneisuus, pitkäjänteisyys sekä vastuu työympäristöstä.

Itsearviointi

Itsearviointi on käsityöprosessin ja tulosten pohdintaa. Oppilas kykenee tarkastelemaan omaa työskentelyään ja oppimistaan sekä tunnistamaan prosessissa ja tuotoksissa vahvuuksia ja heikkouksia. Itsearvioinnin avulla oppilas kehittää kritiikinsietokykyä ja muodostaa realistisen kuvan taidoistaan.

Päätösarvioinnin kriteerit arvosanalle 8

Visuaalinen ja tekninen suunnittelu

Oppilas

- kykenee havaitsemaan myös itsenäisesti ongelmia ja ohjatusti suunnittelemaan toteuttamiskelpoisia tuotteita, joiden suunnittelussa on pyritty ottamaan huomioon tuotteiden esteettisyys, kestävyys, tarkoituksenmukaisuus, taloudellisuus sekä käytettävissä oleva aika, välineet ja materiaalit
- dokumentoi suunnitelmansa kuvallisesti, sanallisesti, näyttein tai pienoismallein siten, että siitä käy ilmi, millainen idea on ja miten se on tarkoitus valmistaa
- osaa ohjatusti käyttää suunnittelussaan aineksia suomalaisesta ja muiden kansojen muotoilu-, käsityö- ja teknologiakulttuurista

Valmistaminen

Oppilas

- hallitsee perustekniikoita siten, että tuotteesta tulee tarkoituksenmukainen, kestävä, esteettinen ja ekologinen
- osaa työskennellä tavoitteellisesti yksin ja erilaisissa ryhmissä työturvallisuusohjeita noudattaen sekä huolehtia työympäristönsä järjestyksestä ja viihtyisyydestä
- osaa ohjatusti käyttää työssään kehittyntä teknologiaa ja ymmärtää teknologian käsitteitä, järjestelmiä ja niiden sovelluksia
- osaa soveltaa muiden oppiaineiden tietoja ja taitoja

Itsearviointi

Oppilas

- kykenee ohjatusti tarkastelemaan työskentelyään ja oppimistaan
- havaitsee vahvuuksia ja heikkouksia prosessissaan ja tuloksissaan
- osoittaa arvioinnissaan kritiikinsietokykyä ja muodostaa realistisen kuvan taidoistaan
- ymmärtää teknologian, kulttuurin, yhteiskunnan ja luonnon välisiä riippuvuuksia

Tekstiilityö 5-7

Tavoitteet vuosiluokilla 5–7

Käsityön opetuksessa syvennetään ja sovelletaan 1–4 luokilla hankittuja perustietoja ja -taitoja. Oppilasta ohjataan luovaan suunnitteluun ja itseohjautuvaan työskentelyyn.

1–4 luokkien tavoitteiden lisäksi korostuvat seuraavat tavoitteet niin, että oppilas

- oppii hallitsemaan kokonaisuuksia
- oppii suunnittelemaan toimintaperiaatteita
- oppii työskentelemään päämääräorientoituneesti
- oppii suunnittelemaan ja valmistamaan laadukkaita, tarkoituksenmukaisia ja esteettisiä tuotteita sekä ottamaan työskentelyssä huomioon ekologiset ja taloudelliset arvot
- perehtyy suomalaiseen ja muiden kansojen käsityökulttuuriin ja saa niistä virikkeitä omaan suunnittelutyöhönsä
- oppii käyttämään nykyajan mahdollisuuksia työskentelyprosessin eri vaiheissa ja oppii ottamaan kantaa teknologian kehittymiseen ja sen merkitykseen ihmisen, yhteiskunnan ja luonnon hyvinvoinnissa
- hyödyntää tieto- ja viestintätekniikkaa esim. tuotesuunnittelussa (suunnitteluohjelmat), tiedonhankinnassa ja raportoinnissa (digitaalinen kuvaus, oppimispäiväkirja)

Yhteinen opetus

Käsityön yhteinen opetus toteutetaan 5. ja 6. luokalla 5 viikon pituisena opintojaksona. Yhteisen opetuksen sisällöt on kirjattu luokkien sisältöihin.

Tavoitteet ja sisällöt luokilla 5 ja 6

Tavoitteet	5. luokka	6. luokka
<i>Oppilas</i>	- arvostaa omaa suunnitteluaan ja sen toteuttamista	
	- tietää työhön tarvittavat mitat, ymmärtää kaavankäytön ja työn kolmiulotteisen hahmottamisen - arvostaa oppimaansa ja osaa soveltaa taitojaan yksilöllisesti pienissä töissä	- ymmärtää työjärjestyksen laatimisen merkityksen - arvostaa taitoaan valmistaa itselleen jonkin vaateen
	- käyttää värejä ja tekstiilimateriaaleja oman ilmaisunsa välineenä	
<i>Sisällöt</i>	5. luokka	6. luokka
<i>Lankatyöt</i>	- virkkaaminen ohjauksen mukaan erilaisin silmukoin	- virkkaaminen sanallisen ohjeen mukaan
<i>Virkkaaminen</i>	- kääntyminen	- virkkaamisen lyhenteet
<i>Neulominen</i>	- oikeiden työotteiden käyttö - työn viimeisteleminen - silmukan osien hahmottaminen - oikeiden ja nurjien silmukoiden	- silmukoiden lisääminen ja työn kaventaminen sekä reunaan virkkaaminen - silmukamäärän laskeminen

	<ul style="list-style-type: none"> neulominen, työn kaventaminen ja päättäminen - suljettu neule eriyttäen - työn viimeisteleminen 	<ul style="list-style-type: none"> - suljettu neule - tutustuminen levennys- ja kavennustapoihin - työn viimeisteleminen - neulemerkit
<i>Ompelutyöt</i>	<ul style="list-style-type: none"> - ompelutyön suunnittelu - kaavan valitseminen mittojen mukaan - työhöjeen seuraaminen - työssä tarvittavat ja työhön sopivat saumat, huolittelut ja reunanvahvistukset 	<ul style="list-style-type: none"> - mittojen ottaminen parin kanssa - kaavan osiin ja kaavamerkkeihin tutustuminen - leikkuusuunnitelma - sovittaminen ja sopivuuden arviointi - erilaiset reunanvahvistukset ja niiden ohjattu valinta työhön - ompelullisten yksityiskohtien valmistaminen (halkiot, pääntiet, kiinnittimet) tarpeen mukaan
<i>Taidetekstiili</i>	<ul style="list-style-type: none"> - taidetekstiilin suunnittelu ohjeen mukaan tai luonnoksen laatiminen virikemateriaalin pohjalta - työhön sopivien tekniikkojen ohjattu valinta - materiaalin ja värien ohjattu valinta sekä työn toteuttaminen suunnitelman mukaisesti 	
<i>Tekstiilitieto</i>	<ul style="list-style-type: none"> - langan ja kankaan valmistamiseen perehtyminen - kankaan rakenteeseen tutustuminen: loimi, kude, hulpio - tutustuminen erilaisiin puuvillakankaisiin - syventyminen villan ominaisuuksiin ja hoitoon, viimeistykseen, lankavyötetietoihin - eri kuitujen ominaisuuksiin tutustuminen ja tietojen soveltaminen tekstiilien pesussa, silyksessä ja materiaalien valinnassa - tutustuminen luonnonkuituihin ja niistä tarkemmin pellavaan, sen ominaisuuksiin ja hoitoon - tekstiilien hoitomerkit - monipuolinen ompelukoneen käyttö - ompelukoneen huolto ja puhdistus 	
<i>Yhteinen opetus</i>	<ul style="list-style-type: none"> - päärme, sauma ja huolittelutavat - kaavan käyttö, kolmiulotteisen muodon hahmottaminen ja työjärjestyksen laatiminen, ompelutyön valmistaminen - johonkin erikoistekniikkaan tutustuminen - napinläpi ja/tai muut kiinnittimet (vetoketjuhalkio) - ompelukoneen ja pientyövälineiden käytön harjaannuttaminen - tärkeimmät tekstiilikuidut ja niiden hoito - tekstiilien hoitomerkinät - työsuojaus 	

Suunnitellessaan ja valmistaessaan käsityötuotteita oppilas harjoittelee teoreettisen tiedon soveltamista käytäntöön. Suunnittelun tavoitteena on kyky yhdistää käyttötarkoitus ja esteettisyys sekä taito ymmärtää värien, muotojen ja materiaalien sekä rakenteiden ja mittasuhteiden merkitys.

Toteuttaessaan suunnitelmaansa oppilas valitsee sopivan materiaalin ja valmistaa työn tarkoituksenmukaisin työvälinein ja soveltuvin tekniikoin. Suunnittelu ja valmistaminen kulkevat käsityöprosessissa rinnakkain.

Koko prosessin ajan oppilas tarkentaa ja mahdollisesti muuttaa suunnitelmaansa, opiskelee ja kehittää uusia toteuttamistapoja ja ottaa vähitellen vastuun omasta työskentelystään.

Tavoitteet ja sisällöt luokalla 7

Tavoitteet	7. luokka
<i>Oppilas</i>	<ul style="list-style-type: none"> - arvostaa taitoaan valmistaa vaatteita ja asusteita - ilmaisee itseään tekstiilimateriaalein ja -tekniikoin - ottaa vastuun suunnitelmastaan ja sen toteuttamisesta niin, että työskentely muuttuu kohti itseohjautuvaa käsityöprosessia - tuntee tärkeimmät tekstiilikuidut ja niiden hoidon.
Sisällöt	
<i>Suunnittelu</i>	<ul style="list-style-type: none"> - visuaalinen suunnittelu - materiaalin, työvälineiden ja tekniikan suunnittelu - työn rakentamisen hahmottaminen ja työjärjestyksen laatiminen
<i>Lankatyöt</i>	<ul style="list-style-type: none"> - lankamateriaalin luovat sovellutukset neuloen ja / tai virkatien (kirjoneule, erilaiset kuvioneuleet, virkkauspinnat) - itse suunnitellun lankatyön toteutus
<i>Vaatetus</i>	<ul style="list-style-type: none"> - kangas- ja neulosmateriaalien työstäminen tarkoituksenmukaisin välinein - työkuvien ja -piirrosten tulkitseminen, eri tekniikoiden merkitsemistavat työohjeissa - pukuompelun yksityiskohtia: reunanvahvistukset, päärmeen eri sovellutukset, muotokaitale, reunake - erilaiset saumatyypit materiaalin mukaan - vyötärön eri valmistustavat - kiinnittimet: vetoketjuhalkio, napinlävet
<i>Taidetekstiili</i>	<ul style="list-style-type: none"> - tekstiili mielikuvan ja ilmaisun välineenä: värit, muodot, materiaalit - erikoistekniikoihin tutustuminen: huovutus, applikointi, tilkkutyöt - kirjontaohjelmaan tutustuminen ja kuvion soveltaminen käyttöesineeseen
<i>Tekstiilitieto</i>	<ul style="list-style-type: none"> - eri työvälineiden ja koneiden sujuva käyttö (saumuri, ompelukone) - materiaalitietouden syventäminen: luonnonkuidut, tekokuidut, kuitusekoitukset - tietoa kankaista ja neuloksista - materiaalin menekin ja kustannusten laskeminen - tekstiilituotteen huolto ja kierrätys

Arviointi käsityössä

Arviointi on jatkuva prosessi, ja se kohdistuu työn suunnitteluun, käsityöprosessin eri vaiheisiin, työn lopputulokseen, taitotiedon hallintaan sekä työskentelyasenteeseen. Lisäksi kehitetään oppilaan itsearviointitaitoja.

Työskentelyn arviointi

Visuaalinen ja tekninen suunnittelu

Oppilas kykenee ohjatusti suunnittelemaan toteuttamiskelpoisen tuotteen, jossa on otettu huomioon käytettävissä oleva aika, välineet, materiaalit sekä valmistettavan tuotteen esteettisyys, ekologisuus, kestävyys ja tarkoituksenmukaisuus. Oppilas on dokumentoinut suunnitelman siten, että siitä käy ilmi, millainen tuote on ja miten se on tarkoitus valmistaa.

Valmistaminen ja tuotos

Oppilas pyrkii työskentelemään tarkoituksenmukaisesti ja huolellisesti työturvallisuusohjeita noudattaen. Hän hallitsee perustekniikat siten, että tuotteesta tulee yhtä tarkoituksenmukainen, kestävä ja esteettinen kuin oli suunniteltu. Toteutus ja arviointi ovat jatkuvassa vuorovaikutuksessa keskenään. Oppilas pystyy muuttamaan suunnitelmaa valmistamisen aikana, jos siihen ilmenee tarvetta.

Taitotiedon hallinta sisältää kyvyn yhdistää tiedot, taidot ja työtekniikat. Se edellyttää myös teknologian ja kuluttajatiedon hallintaa.

Työskentelyasenne käsittää suhtautumisen opiskelu- ja valmistusprosessiin, työturvallisuuden, toisten huomioon ottamisen ja yhteisvastuullisuuden ohjeiden noudattamisessa. Siihen kuuluvat omatoimisuus, aktiivisuus, kiinnostuneisuus, pitkäjänteisyys sekä vastuu työympäristöstä.

Itsearviointi

Itsearviointi on käsityöprosessin ja tulosten pohdintaa. Oppilas kykenee tarkastelemaan omaa työskentelyään ja oppimistaan sekä tunnistamaan prosessissa ja tuotoksissa vahvuuksia ja heikkouksia. Itsearvioinnin avulla oppilas kehittää kriittikinsietokykyä ja muodostaa realistisen kuvan taidoistaan.

Päättöarvioinnin kriteerit arvosanalle 8

Visuaalinen ja tekninen suunnittelu

Oppilas

- kykenee havaitsemaan myös itsenäisesti ongelmia ja ohjatusti suunnittelemaan toteuttamiskelpoisia tuotteita, joiden suunnittelussa on pyritty ottamaan huomioon tuotteiden esteettisyys, kestävyys, tarkoituksenmukaisuus, taloudellisuus sekä käytettävissä oleva aika, välineet ja materiaalit

- dokumentoi suunnitelmansa kuvallisesti, sanallisesti, näyttein tai pienoismallein siten, että siitä käy ilmi, millainen idea on ja miten se on tarkoitus valmistaa
- osaa ohjatusti käyttää suunnittelussaan aineksia suomalaisesta ja muiden kansojen muotoilu-, käsityö- ja teknologiakulttuurista

Valmistaminen

Oppilas

- hallitsee perustekniikoita siten, että tuotteesta tulee tarkoituksenmukainen, kestävä, esteettinen ja ekologinen
- osaa työskennellä tavoitteellisesti yksin ja erilaisissa ryhmissä työturvallisuusohjeita noudattaen sekä huolehtia työympäristönsä järjestyksestä ja viihtyisyydestä
- osaa ohjatusti käyttää työssään kehittynyttä teknologiaa ja ymmärtää teknologian käsitteitä, järjestelmiä ja niiden sovelluksia
- osaa soveltaa muiden oppiaineiden tietoja ja taitoja

Itsearviointi

Oppilas

- kykenee ohjatusti tarkastelemaan työskentelyään ja oppimistaan
- havaitsee vahvuuksia ja heikkouksia prosessissaan ja tuloksissaan
- osoittaa arvioinnissaan kriitikkisietokykyä ja muodostaa realistisen kuvan taidoistaan
- ymmärtää teknologian, kulttuurin, yhteiskunnan ja luonnon välisiä riippuvuuksia